

Arviointiluento

OH3 kevät 2018

Tavoitteena oppimista edistävä arviointi

Merja Kuosmanen; Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Arviointi ”punaisena lankana”

- Arviointi kulkee punaisena lankana opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Se on mukana kaikissa oppimisen ja opettamisen vaiheissa.
- OH3:ssa arviointi on yksi punainen lanka, jonka toteuttamista harjoitellaan ja jota tarkastellaan ilmiönä.
- Arviointia voidaan lähestyä esim. OPS:in tavoitteiden, oppimisprosessin, arviointimenetelmien ja opettajan oman käyttöteorian näkökulmasta.
- Arvioinnin tärkein tehtävä on oppimisen ja opettamisen edistäminen ja tukeminen

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Oppimista edistävässä arvioinnissa on tärkeää huomata arvioinnin ja minäkäsityksen välinen yhteys

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

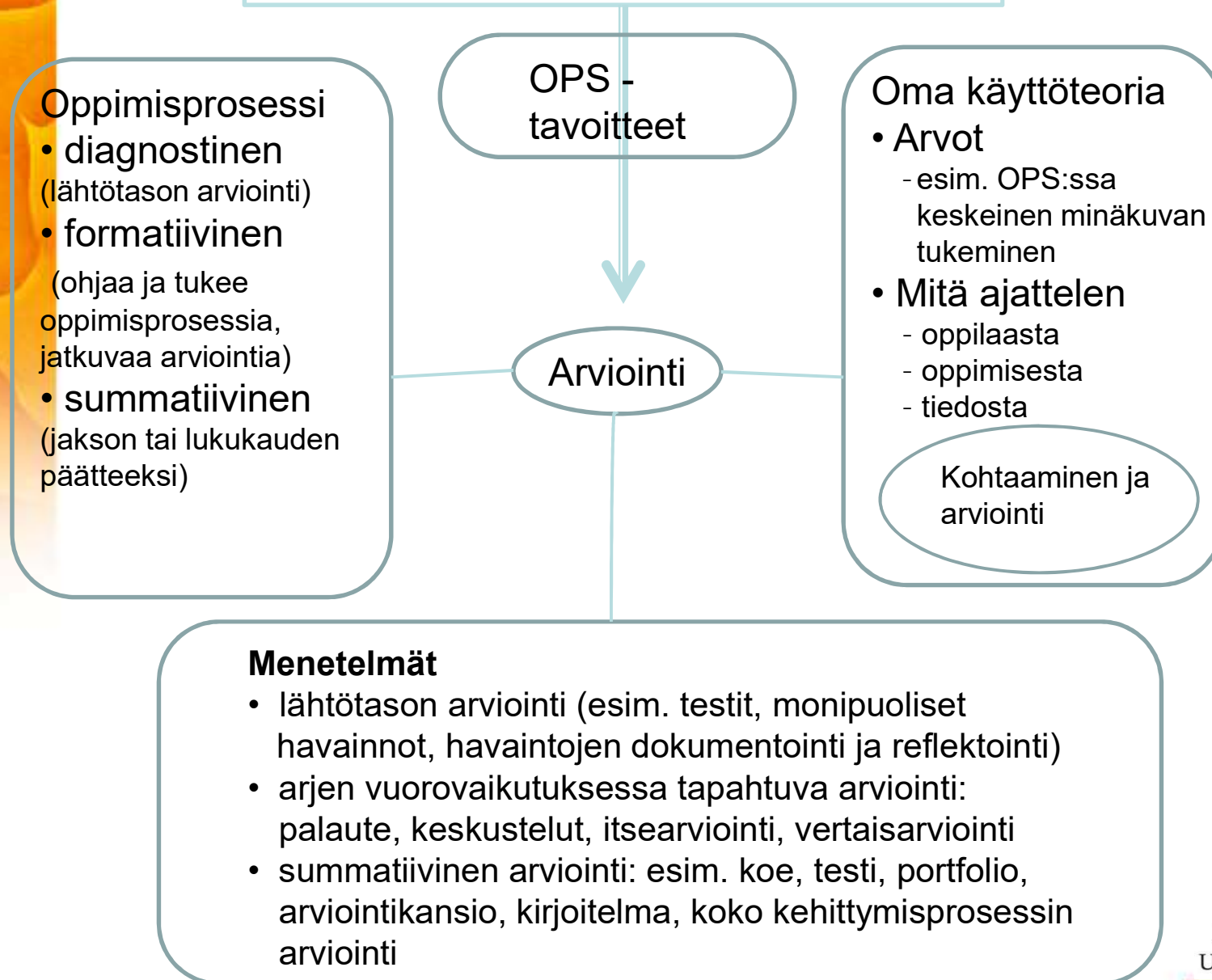
Luennon teemoja

Oppimisprosessin aikana tapahtuva oppilaan oppimista edistävä arviointi. Keskiössä on jatkuva arviointi, joka on luonnollinen osa opetus- ja oppimisprosessia koulun arjessa:

- Vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi: palaute, arviointia sisältävä keskustelu, itsearviointi, vertaisarviointi
- Arvioinnin ja minäkäsityksen välinen yhteys
- Arviointipalautteen kokeminen
- OPS ja opettajan oma käyttöteoria arviointitoiminnan pohjana
- Välineitä oppimista edistävän arvioinnin toteuttamiseen

Oppimista edistävä arviointi

Arvioinnin kohteena

- Oppiminen (opinnoissa edistyminen, osaamisen tason arviointi suhteessa tavoitteisiin sekä palautteen antaminen monipuolisin tavoin)
- Työskentely (työskentelytaitojen kehittäminen, itsenäinen ja vertaisten kanssa työskentely, taito suunnitella, toteuttaa ja arvioida työskentelyä, taito toimia vastuullisesti parhaansa yrittäen, vuorovaikutukseen kykeneminen) Huom: työskentely arvioidaan aina osana oppiainetta/oppimiskokonaisuutta. Sitä ei arvioida uuden ops:in (2014 mukaan erillisenä)
- Käyttäytyminen (muiden ihmisten ja ympäristön huomioon ottaminen, yhteiset toimintatavat, säännöt, tilannetietoisuus ja hyvät tavat vuorovaikutuksessa)
- *”Arvioin sitä mitä opetan. Opetan sitä mitä arvioin.”*

Lähde: Sirpa Eskelä-Haapanen, Arviointi OH3-Syksy 2016

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Oppilaan oppimista edistävä arviointi – jatkuva haaste

- Oppilaiden yksilöllinen tukeminen arvioinnin avulla asettaa opettajan kasvatus- ja opetustyön usein koetukselle.
- Miten voin tukea luokkani yli 20 erilaisen oppilaan kasvua ja kehitystä parhaalla mahdollisella tavalla?
- Haasteena arvioinnissa on myös se, miten oppilaani voisivat itse olla aktiivisia arvioija, eikä vain passiivisia arviointipalautteen vastaanottaja. (Törmä 2011.)
- Vrt. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 → oppilaan **aktiivinen rooli** opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa → **osallisuuden** kokemus (= Miten otan oppilaat mukaan suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin.)

© Sirpa Eskelä-Haapanen; Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Oppilaan oppimista edistävä arviointi – formatiivinen arviointi

- Formatiivisella arvioinnilla tarkoitetaan yleisesti oppilaan oppimista edistävää arviointia. Valtakunnallisessa OPS:issa käsite on formatiivinen arviointi ja Norssin OPS:issa oppilaan oppimista edistävä arviointi.

Mitä OPS sanoo arvioinnista? (1)

Arviointi lukuvuoden aikana

- Pääosa opintojen aikaisesta arvioinnista on luonteeltaan formatiivista.
- Tällöin arviointi ja siihen perustuva palautteen antaminen toteutetaan lukuvuoden aikana osana päivittäistä opetusta ja työskentelyä.
- Se edellyttää opettajilta oppimisprosessiin liittyvää havainnointia ja vuorovaikutusta oppilaiden kanssa. Opintojen aikaisessa arvioinnissa tärkeitä on myös oppilaiden toimijuutta kehittävä vertaisarviointi ja itsearviointi.
- Opettajan tehtävänä on luoda tilanteita, joissa yhdessä pohtien annetaan ja saadaan oppimista edistävää ja motivoivaa palautetta.
- Oppimista edistävä palaute on luonteeltaan laadullista ja kuvailevaa, oppimisen solmukohtia analysoivaa ja ratkovaa vuorovaikutusta.

(Opetussuunnitelman perusteet 2014.)

Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

(2)

- Se ottaa huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä. Oppilaita ohjataan palautteen avulla tiedostamaan edistymisensä ja jäsentämään oman oppimisensa eri vaiheita sekä löytämään erilaisia keinoja tavoitteisiin pääsemiseksi.
- Palautte auttaa oppilaita vähitellen ohjaamaan omaa oppimistaan, asettamaan itselleen tavoitteita ja käyttämään onnistumista parantavia oppimisstrategioita
- Opettajan antaman, oppimisprosessia näkyväksi tekevän ja oppimista edistävän palautteen tulee auttaa oppilaita hahmottamaan ja ymmärtämään
  - mitä heidän on tarkoitus oppia
  - mitä he ovat jo oppineet
  - miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan

(Opetussuunnitelman perusteet 2014.)

Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

(3)

Seuraavat opetussuunnitelman lauseet kuljettavat punaisena lankana oppilaan oppijaminäkuvan tukemista vuorovaikutuksessa tapahtuvan palautteen avulla:

- ”Koulu vaikuttaa merkittävästi siihen, minkälaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään oppijana ja ihmisenä. Erityisen suuri merkitys on opettajien antamalla palautteella. Monipuolinen arviointi ja siihen perustuvan ohjaavan palautteen antaminen ovat opettajien keskeisiä pedagogisia keinoja oppilaiden koko kehityksen ja oppimisen tukemiseen.”

(Opetussuunnitelman perusteet 2014.)

Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

(4)

Kouluissa kehitetään arviointikulttuuria, jonka keskeisiä piirteitä ovat

- rohkaiseva ja yrittämään kannustava ilmapiiri
- oppilaiden osallisuutta edistävä, keskusteleva ja vuorovaikutteinen toimintatapa
- oppilaan tukeminen oman oppimisprosessinsa ymmärtämisessä sekä oppilaan edistymisen näkyväksi tekeminen koko oppimisprosessin ajan

(Opetussuunnitelman perusteet 2014.)

Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

(5)

Opettajat huolehtivat siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta sekä tietoa edistymisestään ja osaamisestaan

- Onnistumisen kokemukset kannustavat oppimaan lisää, mutta myös epäonnistumiset tai virheelliset ratkaisut ovat osa oppimisprosessia. Niitä hyödynnetään opetuksessa oppimista edistävällä ja oppilaita kunnioittavalla tavalla.
- Oppilaita ohjataan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä ja antamaan rakentavaa palautetta toisilleen ja opettajille.
- Tämä luo edellytyksiä oppilaiden itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymiselle perusopetuksen aikana

(Opetussuunnitelman perusteet 2014)

Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi (1)

.

Oppilaan oppimista edistävässä arvioinnissa keskiössä on vuorovaikutuksessa tapahtuva oppilaan minäkäsitystä ja itsetuntoa tukeva arviointi.

Tätä näkemystä tukevat myös edellä kuvatut Opetussuunnitelman perusteiden (2014) tekstit arvioinnista.

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi (2)

■ **Oppimista edistävä arviointi** on keskeisesti yhteydessä seuraavaan kahteen asiaan:

- Oppiminen on minäkäsityksen muotoutumista: ”Samalla, kun opin jonkin tiedon tai taidon, opin jotakin uutta itsestäni” (Beatty & Clark 1968)

- Minäkäsitys muotoutuu vuorovaikutuksessa tärkeiden lähihenkilöiden kanssa

■ Siksi opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus ja siinä tapahtuva arviointi nousevat keskiöön, kun puhutaan oppimista edistävästä arvioinnista

Vuorovaikutuksessa tapahtuvan arvioinnin kautta tärkeää vahvistaa lapsen tunnetta siitä, että ”olen hyvä oppija” = oppilaan oppimista/kasvua/minäkäsitystä tukevaa arviointia

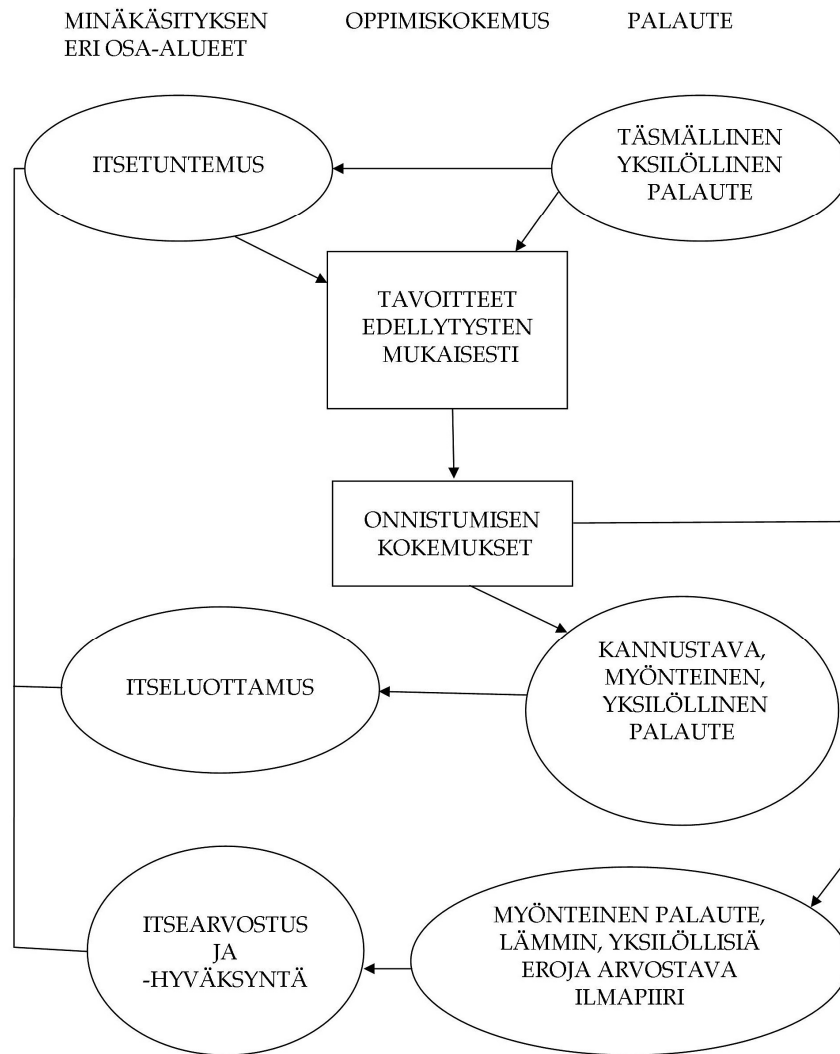
© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Arviointipalautteen ja oppilaan minäkäsityksen välinen yhteys

Oppilaan minäkäsityksen ja arviointipalautteen yhteys (Korpinen & Seppänen 1988, 3)

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi (3)

- Kun arvioinnin tehtävä on kannustaa opiskeluun ja kehittää oppilaan itsearviointitaitoja (OPS 2014), tämä näkemys huomioi opettajan oppilaan minäkäsityksen kehityksen tukijana. Tässä keskiössä opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus.
- Vuorovaikutuksessa tapahtuvassa arvioinnissa keskeisiä ovat laadulliset elementit, jotka tukevat oppilaan käsitystä siitä, että ”olen kykenevä oppimaan” (vrt. edellinen dia)
- Laadullisten oppilaan oppimista tukevan arvioinnin elementit löytyvät oppilaantuntemuksen pohjalta tavoitteisiin peilaten

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Laadullisia oppilaan oppimista edistäviä elementtejä vuorovaikutuksessa tapahtuvassa arvioinnissa

- Palaute
- Korkeat odotukset
- Korkeamman tason kysymykset (ks. Myös Rubie-Davis 2007.)
- Vihjeet
- Vahvistaminen
- Luokan ilmapiiri, joka edistää itse- ja toveriarviointia
- Oleellista on, että oppilas kysyy itseltään arvioivassa keskustelutilanteessa, mikä on tavoitteeni, miten sen saavutan ja mitä minun pitäisi tehdä seuraavaksi (ka. myös Hattie & Timperley 2007.)
- Myönteiset suhteet, empatia, lämpö, rohkaisu ajattelemaan ja oppimaan ovat keskeisiä opettajan ominaisuuksia, kun halutaan tukea oppimista (ks. myös Cornelius-White 2007.)

© Elina Törmä

Oppilaantuntemus on pohja arvioinnille

- Erilaiset oppilaat kokevat arvioinnin eri tavoin. Oppilaan ikä, sukupuoli, luonteenpiirteet, orientaatiot, koulumenestys, aikaisemmat kokemukset arvioinnista ja minäkäsitys ovat yhteydessä arvioinnin kokemiseen. (Toiset tarvitsevat esim. kannustusta enemmän kuin toiset. Yleisesti palaute koetaan merkityksellisenä, kun se saadaan itselle haasteellisesta tehtävästä. Alakoulun ikäiset oppilaat kokevat yleisesti opettajan lyhyenkin palautekommentin tärkeäksi)
- Opettaja osoittaa henkilökohtaista hyväksyntää hymyilemällä, nyökkäämällä hyväksyvästi, ottaen katsekontaktia, kumartumalla oppilaiden puoleen, koskettamalla oppilasta (huomioi oppilaiden tapa suhtautua kosketukseen). Nonverbaali palaute koetaan yleensä voimakkaammin kuin verbaali palaute)
- Opettajalla voi olla myös yhteisesti sovittu ”merkki” antaa palautetta.

© Sirpa Eskelä-Haapanen; Elina Törmä

Esimerkkejä oppilaiden myönteistä palautetta ja kannustusta koskevista kokemuksista

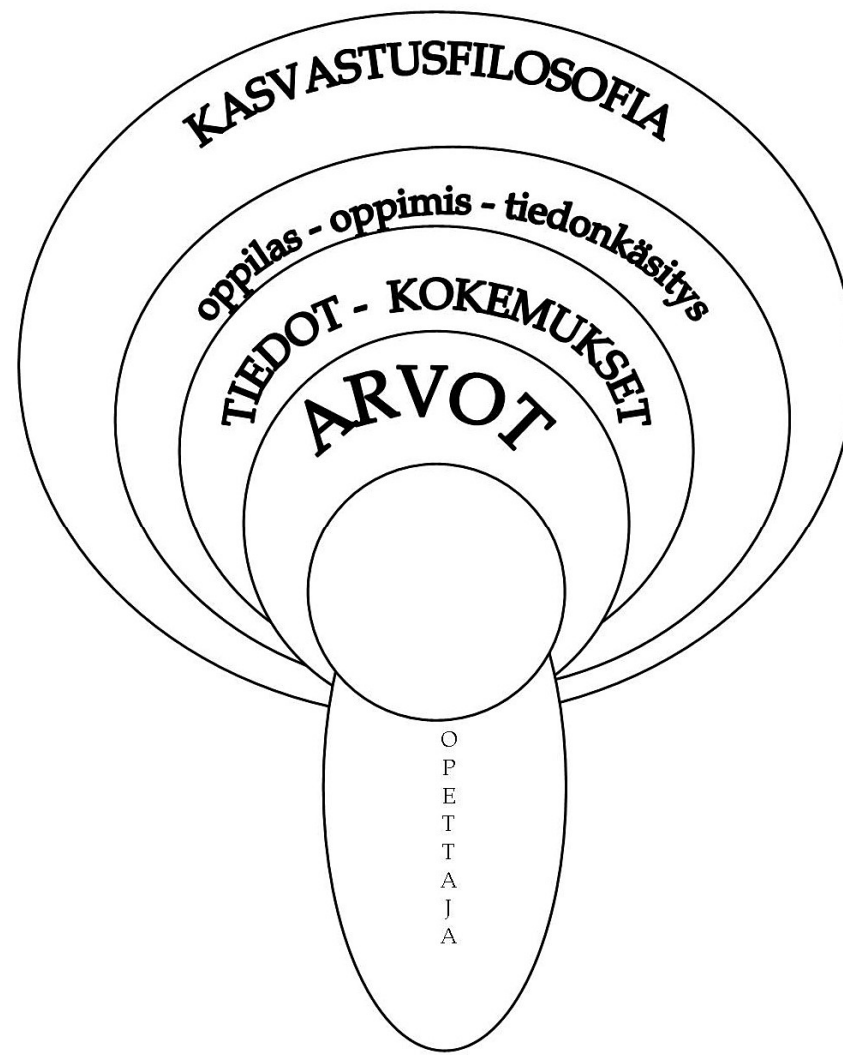
Oppilaiden kokemuksia kannustuksesta ja myönteisestä palautteesta tuntitilanteessa		
	Myönteisen minäkäsityksen oppilaat	Itsetunnolleen tukea kaipaavat oppilaat
1. lk	"Se on sillä tavalla tärkeä. Tietää, onko tapahtunut oikein vai väärin. Hyvä mieli tulee siitä, jos kaikki on oikein. Ja sen tietää ite, kun minä oon niin hyvä laskemaan."	"Jos ei sanois mitään, tuntuis aika surulliselta."
2. lk	"On tehnyt oikein ja hyvin, ettei tarvitse korjata." "Oon tietysti vähän ylpee itsestäni." (Myönteisen minäkäsityksen oppilaalla on oppimiseen liittyviä haasteita.)	"On merkitystä! On eroa!" "On kivaa, kun sanoo, että ihan hyvin on mennyt. Tulee hyvä mieli." "Haluaa jatkaa. Jos ei sanois, ei hirveesti haluais jatkkaa."
6. lk	"En minä nyt silleen kannustuksia pahemmin tarviikkaan, mutta onhan niitä tullu." "No, on se oikeestaan niin kuin, että ruppee aattelemaan, että kyllä minä tämän ossaan, että jos on niin kuin hyvin epätoivoon vaipunu."	"No, se niin kuin enemmän antaa yrittää silleen." Jos opettaja ei kannustaisi: "No sitten on semmonen tyhjänpanttina olo, että en mä kumminkaan ossaa, kun se opettaja ei ees aattele, että ossaanko vai enkö." "Se kyllä tekkee sillain, että minä kyllä oon jottain, että minä ossaan." No, mun mielestä se on tärkeä, kun mä oon semmonen, että kun mä aika paljon sanon semmosta, että mä en ossaa mitään. Mutta, kun kannustaa, niin musta tuntuu, että kyllä mä ossaan sen."

Opettajan käyttöteoria ja arviointi (1)

- Vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi on vahvin väline ja jatkuvasti läsnä arjen tilanteissa
- Silti on kyse paljon enemmänstä kuin välineestä; on kyse koko kasvatustilanteistamme/käyttöteoriastamme: miten näemme oppilaan, oppimisen ja tiedon
- Pohjalla opetussuunnitelman mukainen arvo oppilaan minäkäsityksen tukemisesta
- Kohtaaminen ja arviointi käyvät käsi kädessä

Nämä kaikki asiat linkittyvät opettajan käyttöteoriaan (ks. seuraava dia)

Opettajan käyttäteoria ja arviointi

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Oppimista edistävän arvioinnin muotoja (1)

- syvällisen arviointinäkemys mukaan koko vuorovaikutus voidaan nähdä arviointina
- opettajan ja oppilaan välisessä vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi (palaute, arvioivat keskustelut)
- Itsearviointi, vertaisarviointi
- opettajan luoma luokan vuorovaikutus/ilmapiiri (palaute, odotukset, mahdollisuudet keskusteluun ja oppilaiden väliseen vuorovaikutukseen ja siinä tapahtuvaan arviointiin)
- arviointikeskustelut, joihin sekä opettaja, oppilas että vanhemmat osallistuvat yhdessä

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Oppimista edistävän arvioinnin muotoja (2)

Seuraavassa kootaan esimerkkejä oppilaan oppimista edistävän arvioinnin muodoista, kun arvioinnin kohteena on

- Oppilaan oppiminen
- Käyttäytyminen
- Työskentely (työskentely arvioidaan uuden uuden ops:in mukaan aina osana oppiainetta/projektia. Sitä ei arvioida erillisenä)

Ks. Arvioinnin kohteisiin liittyen myös alkudiat

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Tuntitilanteessa annetun palautteen tasoja

- Palaute on mahdollisuus tukea oppilaan tavoitteenasettelua, minäkäsitystä ja arviointitaitoa
- Voi olla hyvinkin lyhyt kommentti opettajan taholta
- Esimerkkejä: **Korkeamman tason ajattelua kehittävä** palaute: esim. korkeamman tason kysymykset, joiden avulla on tarkoitus tukea oppilaan omaa ajattelua ja auttaa oppilasta oman ajattelunsa ja mahdollisten vihjeiden avulla ratkaisemaan tehtävä tai ongelma
- Spesifi kiitos**: ”Kirjoitelmassasi on hienoja sanavalintoja, kuten...”
- Kannustava** palaute: ”Osaat varmasti. Ei tämä ole vaikeata ollenkaan.”
- Hyväksyvä** palaute: ”Niin. Kyllä. Joo-o”
- Hylkäävä** palaute: ”Ei onnistunut tällä kertaa...”
- Opettaja toistaa oppilaan vastauksen
- Opettaja kääntyy muiden puoleen
- Moite
- Ei palautetta ollenkaan (Törmä 2011.)

Pohdintaa omasta palautteen antamisesta

- Miltä tällä hetkellä tuntuu oman palautteen antamisen tiedostaminen?
- Tiedostanko omaa palautteenantoani?
- Pyrinkö tietoisesti antamaan palautetta erilaisille oppilaille heidän tarpeidensa mukaan?
- Pyrinkö omalla palautteen annollani yksilöllisyyteen/ edellä kuvattuihin periaatteisiin palautteen ja minäkäsityksen välisestä yhteydestä?
- Ja ota se huomioon harjoittelussasi 😊

Esimerkki arvioivasta keskustelusta itsearvioinnin muotona (1)

Arvioivaa keskustelua oppilaan kirjoitelman pohjalta

- Sinä olit käyttänyt paljon omaa mielikuvitustasi tässä tarinassa! Tarina oli mielenkiintoinen, vaikka sillä olikin kyllä aika hurja loppu! Ja sitten sinä olit löytänyt hyvin tämän tarinan opetuksen. Mitä mieltä itse olet? Miten omasta mielestäsi pystyit kertomaan tarinan tapahtumajärjestyksen ja juonen?*
- Minä muistin, kun olin aikaisemmin lukenut itse siitä satukirjasta.*
- Joo. Sinä olitkin muistanut hyvin.*
- No, miten osasit mielestäsi laittaa paikoilleen pisteet ja isot kirjaimet?*
- En minä muistanut niitä ollenkaan.*
- No katsotaanpa. Täällä on kyllä monessa kohtaa ihan oikeassa paikassa piste.*
- Miten Karoliina pystyisit parhaiten harjoittelemaan isojen kirjainten käyttöä. Pystyykö tällä käsialalla? (Karoliina on kirjoittanut koko tarinansa tikkukirjaimilla.)*
- Pystyy.*

(2)

- *Mutta onkos näissä tikkukirjaimissa sellaisia isoja isoja kirjaimia?*
  - *Ei.*
  - *Niin. Ei ole.*
  - *Senkin takia pitäisi harjoitella käsialalla kirjoittamista, että oppisi myös niitä.*
- Karoliina on hyvin myönteisellä ja iloisella mielellä keskustelussa mukana. Opettajana ehdotan seuraavaksi:*
- *Tuntuisiko sinusta nyt ihan mahdottomalta, että sinä seuraavan kerran kirjoittaisit käsialalla?*
  - *Ei. En halua. Se on tyhmää.*
  - *Miksi se on tyhmää?*
  - *Viimeksikin kun kirjoitin, niin siitä ei tullut kuin tämmöistä. (Karoliina piirtää sormellaan koukeroita vihkoonsa.)*
  - *Minä en muista, miten niitä tehdään.*
  - *Eli pitäisi kerrata sitten sitä käsialakirjoittamista. Joo-o. Selvä.*
- Karoliina on kuitenkin onnistunut kokonaisuutena tarinassaan. Hän on itsekin silminnähdyn tyytyväinen tuotokseensa. Juttelemme vielä kirjoitelmasta hetken, kunnes on seuraavan oppilaan vuoro.*
- *Kiitos Karoliina.*

-
- Haasteena; miten tietoisesti avaamme mahdollisuuksia – tilaa vuorovaikutuksessa tapahtuvalle arvioinnille:
  - Miten tietoisesti järjestämme tilaa arvioiville keskusteluille
    - yhdessä oppilaan kanssa
    - parin /ryhmän kanssa
    - koko luokan kanssa
  - Arvioivaa keskustelua sisältävä hetki voi olla lyhyt ja spontaani – osa jatkuvaa pedagogisen vuorovaikutuksen virtaa tai varta vasten järjestetty pysähtyminen. Kestoltaan erilaiset hetket pitävät sisällään kuitenkin merkityksellisiä mahdollisuuksia oppilaan oppimisen tukemiseen

-
- Samaan aikaan nopeita toimivia tapoja: esim. ”arviointiviivalle” asettuminen (oppimiseen, käyttäytymiseen ja työskentelyyn liittyvien tavoitteiden arviointi + mukana motivaatio ja tunne)
tai nelikenttään:
helppoa/vaikeaa/mieluisaa/epämieluisaa

Näissä tilanteissa vuorovaikutuksessa tapahtuvaa arviointia: ilmapiiri, kysymykset, vihjeet, palaute tavoitteiden suunnassa

Itsearviointi osana oppimisprosessia (1)

- Oppilaan itsearvioinnin osuus kasvaa, kun hänellä on mahdollisuus kuvailla tuotoksiensa pohjalta oppimistaan ja edistymistään.
- ”Itsearviontikaavake” (ohjaa oppilas käyttämään sitä oikealla tavalla)
- ”Hymynaamat”, ”peukku” – käytä säästeliäästi
- Oppimispäiväkirja
- Portfolio, arviointikansio
- Keskustelu opettajan/parin/ryhmän kanssa
- Liikennevalot...
- Tähdet/”Kaksi tähteä – yksi toivomus”

(2)

Seuraavia Jokiahon (2002) tutkimuksen itsearviointivihjeitä voi käyttää esim. parikeskusteluna, pienryhmässä keskustellen tai opettajajohtoisesti:

■ Hyvän mielen hattu” (Jokiaho 2002, 133)

- Mikä leikissä oli mukavaa?
- Minä olen hyvä...
- Mikä leikissä oli ei ollut kivaa?
- Haluaisin olla parempi...

■ Kuvataiteen itsearviointi (Jokiaho 2002, 136)

1. Valitse työ, mitä oli mukava tehdä
  - Mikä työn tekemisessä oli mukavaa?
2. Valitse työ, mitä oli tylsä tehdä
  - Mikä työn tekemisessä oli tylsää?
3. Mikä on mielestäsi paras/onnistunein työsi? Miksi?
4. Mitä uusia asioita haluaisit oppia? Keksitkö itse jonkin asian, mikä tästä puuttuu?

Käyttäytymisen arvioinnista

- Miten sosiaalisesta toiminnasta /käyttäytymisestä annetaan palautetta yksilölle/ ryhmälle silloin, kun ei olla toimittu koulun tai luokan yhteisten sopimusten mukaan?
- Miten arvioit?
- Voisiko asiasta keskustella? Voisiko viitata luokan/koulun sääntöihin? Voitaisiinko vedota kaikkien yhteiseen hyvinvointiin?
- Voisiko antaa oppilaalle tehtäväksi itse arvioida omaa toimintaansa?
- Voitaisiinko käyttää vertaisarviointia?
- Olisiko arviointipalautteen tavoitettava myös koti?

Työskentelyn arviointi

- Työskentelyn arviointi on aina osa oppiaineen arviointia. Sitä ei opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan arvioida erillisenä.
- Esimerkiksi
- Ohjeiden kuuntelu matematiikassa/äidinkielessä
- Työskentelyyn ryhtyminen matematiikassa/äidinkielessä
- Työvälineistä huolehtiminen matematiikassa/äidinkielessä

Työskentelyn itsearvioinnit Norsissa syyslukukaudella/arviointikeskusteluissa (Näitä voi hyödyntää työskentelyn tavoitteiden asettamisessa ja niiden arvioinnissa)

1. luokka	2. luokka	3. luokka
<p>Itsenäinen työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuunteleminen (ohjeet, toisten kuunteleminen) - työhön ryhtyminen - työvälineistä huolehtiminen - omatoimisuus/ itseohjautuvuus <p>Parityöskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> - olen valmis työskentelemään kaikkien kanssa - kuuntelen pariani <p>Tehtävistä huolehtiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotitehtävät - annetut tehtävät 	<p>Itsenäinen työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuunteleminen (ohjeet ja toisten kuunteleminen) - työhön ryhtyminen - työvälineistä huolehtiminen - omatoimisuus/ itseohjautuvuus <p>Ryhmässä työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> - työskentelen kaikkien kanssa - osaan keskustella ja kuunnella - kannan vastuuta tekemisistä <p>Tehtävistä huolehtiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - omista ja yhteisesti sovituista tehtävistä huolehtiminen - kotitehtävät - annetut tehtävät - luokan vastuutehtävät 	<p>Työn suunnittelu, toteutus ja arviointi</p> <p>Noudatan koulun sääntöjä. Kuuntelen ohjeet loppuun asti. Teen työni huolellisesti ja siististi. Huolehdin kotitehtävistäni. Pidän huolta kouluvälineistäni. Muistan viitata, kun minulla on asiaa. Jaksan odottaa hiljaa omaa vuoroani. Osaan työskennellä yksin. Olen ystävällinen ja kohtelias toisille. Annan työrauhan. Osaan tehdä paritöitä. Osaan tehdä ryhmätöitä. Osallistun yhteisiin keskusteluihin. Pidän pulpetin siistinä. Viihdyn välitunneilla. Minulla on kavereita koulussa. Maistan kaikkia ruokia ja salaattia.</p> <p>Osaan toteuttaa työni suunnitelmien mukaan. Huolehdin omalta osaltani luokan työrauhasta. Osallistun mielelläni yhteisiin keskusteluihin. Muistan pyytää puheenvuoron. Keskityn kuuntelemiseen, kun on sen aika. Osaan ottaa muut huomioon. Osaan arvioida omaa työskentelyäni totuudenmukaisesti. Viihdyn välitunneilla</p>

Elina Törmä

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Työskentelyn itsearvioinnit Norsissa syyslukukaudella/arviointikeskusteluissa (Näitä voi hyödyntää työskentelyn tavoitteiden asettamisessa ja niiden arvioinnissa)

4. luokka	5. luokka	6. luokka
Taito toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen	Rakentava vuorovaikutus	Oppimisen taidot ja opiskelumotivaation tukeminen
<p>Huolehdin kotitehtävistä. Teen koulussa tehtävät parhaani mukaan. Työskentelen pitkäjänteisesti ja keskittyneesti. Menen reippaasti välitunnille. Tulen ajoissa oppitunneille. Pidän koulutyöskentelyyn tarvitsemani välineet mukana. Seuraan opetusta. Viittaan ja osallistun aktiivisesti. Aloitan tehtävät reippaasti. Teet tehtävät valmiiksi määräajassa. Osaan työskennellä kaikkien kanssa yhtä hyvin. Kuuntelen kaikkien puheenvuoroja. Autan ja kannustan muita. Käyttäydyn hyvin kaikkia kohtaan.</p>	<p>- kuuntelemisen taidot - keskustelemisen taidot - rakentavan palautteen antaminen - rakentavan palautteen saaminen - avun antaminen - avun saaminen - oman mielipiteen ilmaiseminen - toisten mielipiteen kunnioittaminen</p> <p>Itsearviointi toteutetaan siten, että oppilas kirjoittaa kirjeen ja reflektoi omaa oppimistaan, toimintaansa ja työskentelytaitojaan koulussa. Annetut kysymykset ohjaavat oppilasta kirjeen kirjoittamisessa.</p>	<p>Osaan käyttäytyä erinomaisesti oppitunneilla (ja muissa tilanteissa). Edistän omalla toiminnallani hyvää ilmapiiriä luokassamme. Otan toiset oppilaat huomioon. Minulla on riittävästi kavereita. Tutustun mielelläni uusiin oppilaisiin. Kokeilen rohkeasti uusia asioita. Pystyn perustelevaan valintojani ja mielipiteitäni.</p> <p>Uskon saavuttavani hyvän osaamisen tason useimmissa oppiaineissa. Haen tietoa eri tietolähteistä itsenäisesti.</p> <p>Olen pitkäjännitteinen ja sinnikäs työskentelijä. Koulussa helppoja asioita minulle ovat... Vaikeita asioita koulussa minulle ovat... Opin parhaiten koulussa... Opin parhaiten kotona... Vahvuuteni ovat...</p>

Lukuvuositodistus Norssissa (jatkuu)

- Käyttäytymisen arviointi:
- - olet saavuttanut tavoitteet erinomaisesti
- - olet saavuttanut tavoitteet kiitettävästi
- - olet saavuttanut tavoitteet hyvin
- - olet saavuttanut tavoitteet kohtalaisesti
- - olet saavuttanut tavoitteet tyydyttävästi
- - olet saavuttanut tavoitteet välttävästi
- - olet saavuttanut tavoitteet heikosti

Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Lukuvuositolodistus Norssissa (= summatiivista arviointia)

- Oppiaineissa seuraavat tason kuvaukset:
- 1.-2. luokkien arviointi on kaksiportainen:
  - - Olet saavuttanut tavoitteet hyväksytysti
  - - Tavoitteet jääneet saavuttamatta – suoritus hylätty
- 3.-6. luokkien arviointiasteikko:
  - - Tavoitteet jääneet saavuttamatta – suoritus hylätty
  - - Olet saavuttanut tavoitteet hyväksytysti
  - - Olet saavuttanut hyvän osaamisen tavoitteet
  - - Olet ylittänyt hyvän osaamisen tavoitteet

Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Lukuvuosiarvioinnista

- Jotta opettaja pystyy tekemään lukuvuosiarvioinnin, hän on toteuttanut arviointia koko lukuvuoden ajan monipuolisin menetelmin ja kerännyt arviointitietoa koko lukuvuoden ajan.
- Todistus on kooste koko lukuvuodesta.
- Lukuvuoden aikana lapsi ja vanhemmat ovat saaneet niin paljon arviointitietoa, että todistuksessa olevat asiat eivät tule ”yllätyksenä”.
- Kun opettaja kokoaa lukuvuosiarviointia, hänellä itsellään on toimintansa taustalla eräänlainen ”arvioinnin vuosikello”.
- Merjan case-esimerkki on kuvaus yhden opettajan totuttamasta arvioinnista yhden lukuvuoden aikana.
- Casen kautta saadaan välineitä jatkuvan arvioinnin toteuttamiseen. Kokonaisuudesta kootaan yhteen lukuvuositolituksen informaatio.

Lähteet

Beatty, W. H. & Clark, R.A. 1968. Self-concept theory of learning: a learning theory for teachers. Teoksessa H. C. Lindgren (toim.) Readings in educational psychology. New York: John Wiley & Sons, 158-180.

Cornelius & White, J. 2007. Learner-centered teacher-student relationships are effective: a meta analysis. Review of Educational Research 77 (1), 113-143.

Eskelä-Haapanen, S. 2016. Arviointiluento OH3-Syksy 2016.

Hattie, J. & Timperley, H. 2007. The Power of feedback. Review of Educational Research 77 (1), 81-112.

Jokiaho, E. 2002. Esi- ja alkuopetusikäisten minäkuvia. Päämääränä hyvä itsetunto: lapset arvioivat itseään, opettaja tukee arviointia. Jyväskylä: TUOPE. Tutkiva opettaja 1.

Korpinen, E. Seppänen, A. 1988. Tietokonepohjainen arviointi. Kokeilun pedagoginen tausta ja vaikutukset oppilaan minäkäsitykseen. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja A. Tutkimuksia 16.

Opetussuunnitelman perusteet 2014.

Törmä, E. 2011. Tutkivana opettajana arvioinnin olemusta etsimässä. Kertomus oppilaan kasvua tukevan arvioinnin kehittämisestä yksilöllisenä ja yhteisöllisenä prosessina. Jyväskylä: TUOPE. Tutkiva opettaja 1.

© Elina Törmä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

